

**SORTEREN EN AANPAK
ZWERFVUIL OP EEN
BEDRIJVENTERREIN**

DRAAIBOEK

AFVAL SORTEREN BUITENHUIS EN AANPAK ZWERFVUIL: EEN GEDRAGSWIJZIGING!

Belgen zijn thuis kampioen in sorteren ... nu nog onderweg en buitenhuis.

WAAROM SORTEREN?

De verpakkingen van de producten die we buitenhuis consumeren zijn veelal ook grondstoffen die gerecycleerd kunnen worden voor de productie van nieuwe materialen: plastic (flessen, verpakkingen), glas (flessen), aluminium (blikjes).

We laten geen duurzame verpakkingen verloren gaan.

WAAROM AANPAK ZWERFVUIL?

Zwerfvuil staat in de top 3 van ergernissen van de burgers.

Zwerfvuil is milieubelastend, onhygiënisch en onveilig

Het motto van Mooimakers: "Niemand schuldig. Iedereen verantwoordelijk!"

Samen voor openbare netheid/sorteren

- Duurzaam ondernemen wordt bevestigd door de omgeving.
- Deelnemen aan maatschappelijke verantwoordelijkheden.
- Een goede netheid stimuleert de circulaire economie.
- Samenwerken met de burens zorgt voor samenhang.
- Openbare netheid zorgt voor meer veiligheid en hygiëne.

Project begeleid door Mooimakers:

Cargovil vzw – Vilvoorde – Zemst - Grimbergen

1

ANALYSE

SITUATIESCHETS EN

PROBLEMATIEK

BRENG HET TERREIN IN KAART

- Aanwezige bedrijven
- Type activiteiten (B2B, B2C)
- Baken de zone af
- Stel een vertegenwoordiger, woordvoerder van de bedrijven aan.

VERANTWOORDELIJKE VAN DE STAD OF DE GEMEENTE

- Bevindt het bedrijventerrein zich in één of meerdere gemeentes/steden?
- Werk samen met de stad of gemeente(s). Zij zijn medebelanghebbenden en appreciëren initiatieven met betrekking tot de aanpak van zwerfvuil.
- Ervaringsuitwisseling.
- Uitlenen van opruimingsmateriaal.
- Steun bij uitvoering.
- Handhavingsbeleid.

WERKGROEP STAKEHOLDERS

- Start een werkgroep met alle betrokkenen.
- Stel een projectverantwoordelijke aan.
- Bedoeling is om samen te werken, niet om schuldigen aan te wijzen.
- Maak een planning en taakverdeling.
- Eventuele samenwerking met Mooimakers (bedrijvencoach).

SORTEREN EN ZWERFVUIL

In bedrijven:

- Wordt er in de bedrijven gesorteerd (rest, pmd, glas, papier/karton...)?
- Is er reeds een contract voor selectieve ophaling met een operator?
- Is het personeel op de hoogte van de juiste sorteerregels?

Op het terrein:

- Wat zijn de hotspots m.b.t. zwerfvuil? Sluikstorten?
- Welke fracties zijn vooral aanwezig in het zwerfvuil?
- Kan er een oorzaak aangewezen worden?
- Staan er (juiste) vuilnisbakken? Ja/nee, waar en hoeveel?
- Worden vuilnisbakken voldoende geledigd? Frequentie? Door wie?
- Is het duidelijk wat er van de bezoekers van het terrein verwacht wordt?

2

AAN DE SLAG

ENGAGEMENT

Stel een engagementsverklaring op en laat deze tekenen door de betrokken partijen.

“Onder het motto “Niemand schuldig, iedereen verantwoordelijk” onderschrijven onderstaande bedrijven en partners samen met de gemeente ... hun engagement om actief te participeren aan het project sorteren, aanpak zwerfvuil en sluikestort op commerciële zone ...”

Een voorbeeld van het ganse document kan je aanvragen via info@mooimakers.be.

SORTEREN

Om te starten met goed sorteren kan je het *5-pijlerplan* van Fost Plus consulteren.

Sorteer je al maar loopt het nog niet helemaal vlot, neem dan een kijkje op de *sorteerchecklist* van Fost Plus.

PREVENTIE ZWERFVUIL

Sta als bedrijf even stil bij zwerfvuil op eigen terrein:

- Stockage op een buitenterrein : vermijd loskomende elementen die kunnen wegwaaien : wikkelfolie, straps, papier,...
- Let bij laden en lossen op wegwaaiende elementen. Vraag netheid aan eigen chauffeurs maar ook aan bezoekers.
- Voorzie voldoende afsluitbare (selectieve) inzamelpunten.

Stel een sorteer- en zwerfvuilpreventiebeleid op en communiceer dit naar je personeel en bezoekers. Zij staan open voor een duidelijk en consequent beleid van duurzaam ondernemen.

AANPAK ZWERFVUIL

Een structurele aanpak met de 5 pijlers:

COMMUNICATIE

Duidelijk en éénvormige sensibilisatie voor de bezoekers en medewerkers. Het moet duidelijk zijn wat er verwacht wordt.

- uniforme en herkenbare communicatie bij de bedrijven en op het ganse terrein.

INFRASTRUCTUUR

Plaats een afvaleiland:

- per bedrijf om afval van bezoekers selectief in te zamelen.
- op gecontroleerde plaatsen op het terrein.

5 PIJLERS

OMGEVING EN LOGISTIEK

Vuil trekt vuil aan. Tijdig ledigen van vuilnisbakken door de bedrijven en de gemeente(s).

- keer voor eigen deur: straal 25m.
- let op te hoge begroeiing.
- organiseer samen opruimacties.

CONTROLE EN MONITORING

Positief aanspreken en handhaving.
Meten is weten.

- continue bijsturing & ondersteuning.

PARTICIPATIE

Niemand schuldig, iedereen verantwoordelijk.

- engagement voor een gezamenlijke aanpak van het zwerfvuil.
- neem deel aan opruimacties op het terrein.

COMMUNICATIE

Eénduidige en herkenbare communicatie die op een positieve wijze aanzet tot het juiste gedrag is van groot belang. Alle bedrijven en partners dienen consequent eenzelfde communicatie te voeren, dit naar zowel de inhoud als de lay-out. De gemeente dient deze communicatie op het openbaar terrein mede te ondersteunen. De bezoekers en medewerkers van de bedrijvenzone nemen zo bewust en onbewust de boodschap op en gaan hun gedrag aanpassen: sorteren en geen zwerfvuil veroorzaken.

Mooimakers werkte voor bedrijventerreinen volgende communicatie uit:

WELKOMSTBORD OP HET OPENBAAR TERREIN

- Welkomstbord wordt geplaatst door de gemeente(s).
- Dit bord geeft aan dat het afval in de vuilnisbak hoort en liefst nog gesorteerd.
- Elke bezoeker wordt aangesproken.
- Dit bord kan aan de toegangswegen van het bedrijventerrein geplaatst worden.

COMMUNICATIE BIJ DE BEDRIJVEN

De communicatie richt zich naar elke bezoeker van het bedrijf en wil hen de mogelijkheid geven hun afval achter te laten in de vuilnisbakken van een zwerfvuileiland. Chauffeurs hebben niet altijd de mogelijkheid hun afval kwijt te raken.

- Deze infographic toont het juiste gedrag.
- De boodschap is beschikbaar als een affiche of in een filmpje.
- Deze kunnen getoond worden waar chauffeurs zich aanmelden en waar een afvaleiland geplaatst wordt.

→ Bekijk het filmpje [hier](#).

COMMUNICATIE VOOR ACHTERKANT VRACHT- EN BESTELWAGENS

Sticker verkrijgbaar in verschillende kleuren.

INFRASTRUCTUUR

AFVALEILANDEN OP OPENBAAR TERREIN

Bovengrondse of semi-ondergrondse vuilnisbakken.

Indien men kiest voor afvaleilanden op openbaar terrein gelden hier een aantal belangrijke regels:

- Kies weloverwogen de plaatsen van de eilanden.
- Voorzie daar ook de nodige communicatie, o.a. duidelijke afvalwijzers.
- Zorg voor sociale of cameracontrole.
- Ledig de vuilnisbakken tijdig. Zo vermijd je bijplaatsingen.
- Zorg voor een nette omgeving van het afvaleiland.
- Let op de begroeiing. Vermijd struiken of te hoog gras in de buurt.

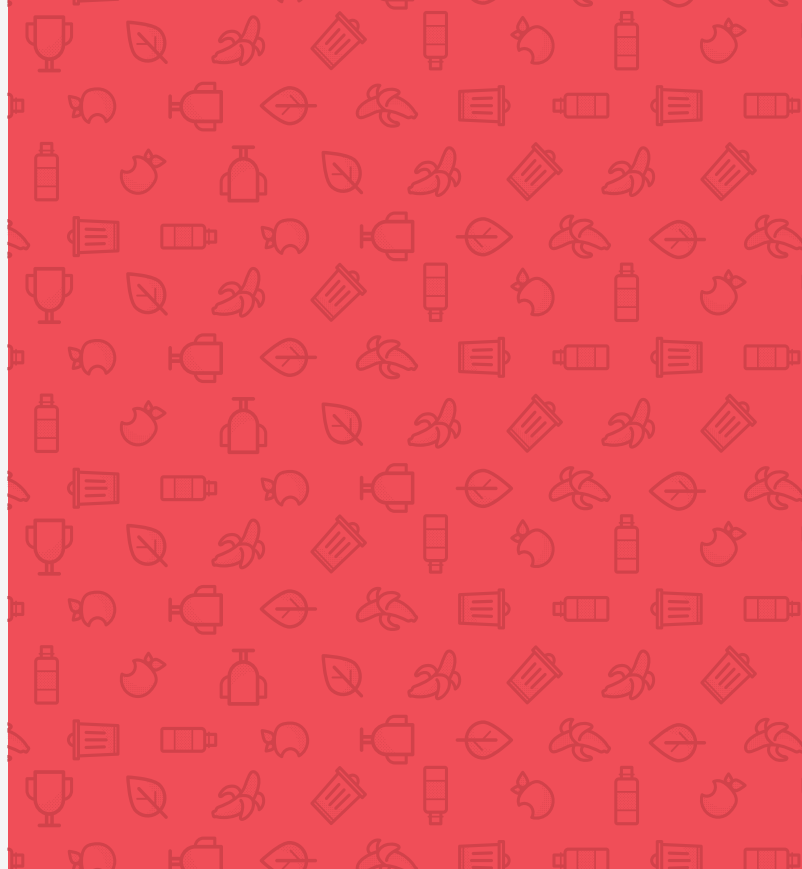
AFVALEILANDEN BIJ DE INDIVIDUELE BEDRIJVEN

Bedrijven kunnen door het plaatsen van zwerfvuil-afvaleilanden de (vrachtwagen)chauffeurs de mogelijkheid bieden om hun afval in de juiste vuilnisbak te deponeren.

Een dergelijk afvaleiland kan geplaatst worden bij de aanmeldingspost of aan los- en laadkades.

Het afvaleiland bestaat uit

- 1 **grijze** 240L container voor restafval.
- 1 **blauwe** 240L container voor pmd.
- Een sorteerbord.

OMGEVING EN PARTICIPATIE

Vuil trekt vuil aan. Een nette omgeving is van belang om (de aangroei) van zwerfafval te voorkomen.

- Vermijd volle vuilnisbakken, zo vermijd je dat afval ernaast geplaatst wordt. Ledig dus voldoende. Maak een ledigingsschema.
- Keer letterlijk voor eigen deur. Hier geldt de 25m-regel.
- Organiseer en neem deel aan opruimacties, dat kan samen met de gemeente. Tijdens de Lenteschoonmaakactie van Mooimakers (maart-april) of rond World Cleanup Day in september kan je personeel en klanten oproepen om mee op te ruimen.
- Meld slukstorten bij je gemeente.
- Maak duidelijke afspraken met de uitbater van het terrein, bv. wie verantwoordelijk is voor de afvoer van het afval.
- Zorg ervoor dat de selectief ingezamelde fracties ook selectief worden afgevoerd door een operator of verantwoordelijke afvalintercommunale.

MONITORING EN EVALUATIE

Een project stopt niet bij het installeren van de communicatie en de afvaleilanden.

Meten is weten. Daarom is het belangrijk per kwartaal data te rapporteren over selectieve inzameling en de toestand van aanwezig zwerfvuil.

- Stel een kwantitatieve en kwalitatieve monitoring op voor de selectieve inzameling.
- Organiseer eenmaal per kwartaal een zwerfvuilmeting.
- Verzamel data over het aantal zakken ingezameld in de afvaleilanden.
- Verzamel data over gewichten zwerfvuil afgevoerd via operator.
- Evalueer de verzamelde informatie en zet eventueel acties op tot bijsturing van de zwerfvuilaanpak.
- Deel de data met Mooimakers.

Mooimakers heeft voorbeelden van monitoringsheets. Deze kan je opvragen via info@mooimakers.be

HANDHAVING

Dit is een taak voor de gemeente.

Het is aan hen om een duidelijk handhavingsbeleid op te maken, zowel voor zwerfvuil als voor sluikestorten. Dit dient meegenomen te worden in het politiereglement en consequent te worden toegepast. Best installeren ze ook een meldpunt voor sluikestorten dat toegankelijk is voor bedrijven en burgers.

Onderstaande communicatieborden kunnen samen met het plaatsen van camera's afschrikkend werken en de pakkans van sluikestorters vergroten:

News & Ingezaten

Dankzij proefproject op parking langs E19 met verplaatsbare camera's al 73 sluikestorters beboet

A photograph of a blue billboard located at a road junction. The billboard features a white camera icon and the text "VERVUILER, JE WORDT GEZPT" in white capital letters. The background shows a road, trees, and a cloudy sky.

3

CONTACT

MOOIMAKERS

Tel. 015 28 41 56

Mail info@mooimakers.be

Website mooimakers.be
fostplus.be

Fostplus

